

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

4. juni 2014

Forordning om gasapparater

1. Resumé

Kommissionen har 12. maj 2014 offentliggjort et forslag til en forordning om gasapparater (KOM (2014) 258), som erstatter det nuværende direktiv om gasapparater 2009/142/EF.

Forslaget offentliggøres med henblik på at tilpasse reglerne om gasapparater med varepakken og særligt afgørelsen om fælles rammer for markedsføring af produkter 768/2008/EF.

Samtidig ajourfører og tydeliggør forslaget direktivets bestemmelser. Det gælder i forhold til:

- definitionerne, som ajourføres med varepakkens afgørelse,
- indholdet og formen af medlemslandenes meddelelser om, hvilke gaskvaliteter der anvendes i de enkelte medlemslande.
- sammenhængen med anden EU-harmoniseringslovgivning, fx direktiv 2009/125/EF om rammerne til fastlæggelse af krav til miljøvenligt design (eco-designdirektivet).

Forordningen ændrer ikke væsentligt ved direktivets anvendelsesområde, som er gasapparater og udstyr til forbrugerne, der bruges til fx madlavning, køling, opvarmning og produktion af varmt vand.

Forslaget har lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser.

2. Baggrund

Kommissionen har den 12. maj offentliggjort et forslag til en forordning om gasapparater (KOM (2014) 258), som erstatter det nuværende direktiv om gasapparater 2009/142/EF.

Direktivet regulerer gasapparater og udstyr til forbrugerne, der bruges til fx madlavning, køling, opvarmning og produktion af varmt vand. Det kan fx være den type gaskedler og gaskomfurer, som anvendes i hjemmet. Direktivet indeholder bl.a. krav til fabrikanter, importører og distributører.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal behandles efter den almindelige beslutningsprocedure, jf. TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at tilpasse reglerne om gasapparater med varepakken og særligt afgørelsen om fælles rammer for markedsføring af produkter 768/2008/EF.

Forslaget indfører således de relevante referencebestemmelser fra varepakkens afgørelse, herunder en række definitioner og generelle forpligtelser for de erhvervsdrivende (fabrikanten, fabrikantens bemyndigede repræsentant, importør og distributør), krav til produktets sporbarhed gennem salgs- og distributionskæden, krav til indholdet i fabrikantens overensstemmelseserklæring, som ledsager gasapparatet, krav til udformning af CE-mærkning, detaljerede krav til de bemyndigede organer mv., beskyttelsesklausulprocedure samt beskrivelse af de faste moduler for overensstemmelsesvurdering.

Det bidrager til, at definitioner og generelle forpligtelser er de samme på tværs af den harmoniserede lovgivning på vareområdet, hvilket gør det nemmere for erhvervslivet at overholde reglerne.

Samtidig ajourfører og tydeliggør forslaget direktivets bestemmelser. Det gælder i forhold til definitionerne, som tilpasses varepakkens afgørelse. Det gælder indholdet og formen af medlemslandenes meddelelser om, hvilke gaskvaliteter der anvendes i de enkelte medlemslande. Endelig gælder det sammenhængen med anden EU-harmoniseringslovgivning, fx direktiv 2009/125/EF om rammerne til fastlæggelse af krav til miljøvenligt design (eco-design direktivet).

Derudover ændrer forordningen ikke væsentligt ved direktivets bestemmelser. De væsentlige krav vedr. uvildig typegodkendelse og mærkning om gastryk mv. ændres fx ikke.

Fabrikanterne forpligtes fortsat til at få et uvildigt bemyndiget organ til at typeafprøve gasapparaterne og udstyret inden markedsføring. Forordningen fastsætter kravene til de bemyndigede organer og ensretter dem med kravene i varepakkens afgørelse. Det vil i praksis ikke medføre en ændring af udpegelsen af bemyndigede organer i Danmark, da der i Danmark allerede i dag kræves akkreditering af bemyndigede organer på dette område.

I det følgende gennemgås forordningens enkelte kapitler.

Forordningens kapitel 1: Almindelige bestemmelser

Anvendelsesområdet

Forslaget til forordning ændrer ikke væsentligt ved direktivets anvendelsesområde, som er gasapparater og udstyr til forbrugerne.

Det præciseres, at forordningen ikke dækker, hvor andre retsakter inden for EU-harmoniseringslovgivningen mere specifikt regulerer bestemte aspekter

om gasapparater og udstyr. Det betyder fx, at det væsentlige krav om rationel energiudnyttelse til gasapparater og udstyr, som fastsættes i denne forordning, ikke finder anvendelse på apparater, som er omfattet af eco-design direktivet.

Definitioner

Forslaget opdaterer og ensretter definitionerne med varepakkens afgørelse, så fabrikanter, importører og distributører mv. defineres på samme måde som i den øvrige harmoniserede lovgivning på vareområdet..

Oplysninger om betingelser for gaslevering

Da gaskvaliteten og installationsbestemmelserne ikke er ens i EU-medlemslandene, skal medlemslandene fortsat underrette Kommissionen og de øvrige medlemslande om de typer gas og gastryk, der anvendes på deres område.

Fabrikanterne skal fortsat tage højde for de forskellige gaskvaliteter og installationsbestemmelser i produktionsfasen, og de skal mærke gasapparaterne og udstyret med fx gastryk og gastype, så det sikres, at apparaterne kan tilsluttes korrekt og sikkert i de forskellige medlemslande. De mere specifikke krav til medlemslandenes meddelelser om betingelser for levering af gas fremgår af bilag II til forordningen. Det drejer sig fx om oplysninger om øvre brandværdi, gassammensætning, indholdet af giftige stoffer og ledningstryk.

Med forslaget lægges der op til en ændring af formatet og indholdet af medlemslandenes indberetninger med henblik på at fremme en større ensartethed.

Kapitel 2: De erhvervsdrivendes forpligtelser

I overensstemmelse med varepakkens afgørelse introduceres forpligtelser for de erhvervsdrivende (fabrikant, fabrikantens bemyndigede repræsentant, importør, distributør) gennem hele salgs- og distributionskæden. Formålet med forpligtelserne er at fremme et effektivt sporbarhedssystem, så medlemslandenes markedsovervågningsmyndigheder har nemmere ved at identificere operatører, der har bragt ulovlige gasapparater og udstyr på markedet. Overholdelse af de forskellige forpligtelser gør det således muligt at spore kilden til produkter, der ikke overholder lovgivningens krav, så der kan rettes op på problemet, og farlige produkter kan fjernes fra markedet og forbrugerne.

Fabrikantens forpligtelser

Fabrikanten skal sikre og dokumentere, at gasapparater og udstyr er konstrueret i overensstemmelse med de væsentlige sikkerhedskrav, som fremgår af bilag I til forordningen. Fabrikanten skal udarbejde den tekniske dokumentation, gennemføre den relevante overensstemmelsesvurderingsprocedure, udarbejde EU-overensstemmelseserklæring og herefter anbringe CE-mærkningen på gasapparatet, før det kan markedsføres.

Forordningen ændrer ikke ved, at der fortsat er krav til fabrikanten om, at gasapparater og udstyr skal typeafprøves af et godkendt bemyndiget organ, som tester, om der er overensstemmelse med de væsentlige sikkerhedskrav.

Fabrikanten skal i overensstemmelse med varepakkens afgørelse opbevare den tekniske dokumentation og EU-overensstemmelseserklæringen i ti år efter, at apparatet og udstyret er blevet bragt i omsætning

Fabrikanten skal sikre, at apparatet og udstyret kan spores og identificeres gennem salgs- og distributionskæden. Der skal angives type-, parti eller serienummer, og fabrikanten skal kunne identificeres gennem et varemærke eller navn og adresse. For udstyrs vedkommende skal fabrikantens postadresse fremgå. Derudover skal fabrikanten levere sikkerhedsinformation og brugsanvisning på et letforståeligt sprog, som medlemslandene selv fastsætter. Endelig skal fabrikanten, når det er nødvendigt som følge af risikoen, foretage stikprøvekontrol af apparatet og udstyret, efter det er markedsført. Hvis et produkt udgør en risiko, skal fabrikanten underrette markedsovervågningsmyndighederne samt træffe de nødvendige foranstaltninger for at minimere risikoen, fx trække det tilbage fra markedet.

Bemyndigede repræsentanter

Fabrikanten kan udpege en bemyndiget repræsentant. Det er stadig fabrikantens opgave at sikre gasapparatets overholdelse af de væsentlige krav og udfærdige den nødvendige dokumentation. En bemyndiget repræsentant skal dog kunne levere den dokumentation og information, som er nødvendig for at konstatere apparatets overensstemmelse med lovgivningen i ti år efter, at gasapparatet eller udstyret er blevet bragt i omsætning.

Importørens forpligtelser

Importøren må kun bringe gasapparater og udstyr, der opfylder forordningens krav, i omsætning. Importøren skal sikre, at fabrikanten har opfyldt sine forpligtelser om teknisk dokumentation, overensstemmelsesvurdering, sporbarhed mv. Importørens navn, firmanavn eller varemærke samt adresse skal fremgå af produktet, og importøren har pligt til at gemme den tekniske dokumentation i 10 år efter, produktet er blevet bragt i omsætning. Importøren skal også sikre, at der udføres stikprøvekontrol af gasapparater og udstyr, når det er nødvendigt. Hvis et gasapparat udgør en risiko, skal importøren underrette fabrikanten og markedsovervågningsmyndighederne samt træffe de nødvendige foranstaltninger, fx kalde produktet tilbage fra forbrugeren.

Distributørens forpligtelser

Distributøren er ikke direkte ansvarlig for gasapparatet eller udstyrets overensstemmelse med lovgivningen. Inden distributøren gør et gasapparat eller udstyr tilgængeligt på markedet, skal distributøren dog kontrollere, at den krævede dokumentation og sikkerhedsinformation følger med. Distributøren har også en pligt til at foretage de nødvendige foranstaltninger, hvis risici ved et apparat opdages, og til at samarbejde med de relevante myndigheder.

Identifikation af erhvervsdrivende

Forordningen forpligter de erhvervsdrivende til at kunne identificere a) enhver erhvervsdrivende, som har leveret et gasapparat og udstyr til dem, og b) enhver erhvervsdrivende, som de har leveret et gasapparat og udstyr.

Denne forpligtelse gælder i en periode på 10 år efter, at de har fået leveret eller leveret et gasapparat eller udstyr.

Kapitel 3: Apparaters og udstyrs overensstemmelse

Ifølge forordningen skal gasapparater og udstyr altid overholde de væsentlige sikkerhedskrav. Et apparat eller udstyr formodes at være i overensstemmelse med de væsentlige sikkerhedskrav, hvis det er konstrueret i overensstemmelse med de relevante harmoniserede standarder.

Forordningen ensrettes med bestemmelserne i varepakken om procedurer for overensstemmelsesvurdering. Der er ikke tale om substantielle ændringer i forhold til den hidtidige procedure.

I forhold til gasapparater og udstyr er der fortsat krav om, at fabrikanten får gasapparatet og udstyret overensstemmelsesvurderet af et uvildigt godkendt bemyndiget organ.

Fabrikanten skal udføre en EU-overensstemmelseserklæring, hvorved fabrikanten står inde for, at gasapparatet overholder forordningens krav. Ved udstyr skal der udformes en overensstemmelsesattest.

Forordningen henviser til de generelle principper for CE-mærkning, som fremgår af varepakkens forordning 765/2008/EF om kravene til akkreditering og markedsovervågning i forbindelse med markedsføring af produkter. Med CE-mærket angiver fabrikanten, at gasapparatet er i overensstemmelse med forordningens væsentlige sikkerhedskrav. Som følge af varepakkens afgørelse foreslås der indført regler om, hvordan CE-mærket skal anbringes. CE-mærkningen skal anbringes på gasapparatet, så den er synlig, let læselig og ikke kan slettes, ligesom det skal anbringes, før apparatet bringes i omsætning på markedet.

Kapitel 4: Notifikation af overensstemmelsesvurderingsorganer

Der indføres i forordningen bestemmelser om de bemyndigede organer, som ved uvildig typeafprøvning skal kontrollere, om gasapparaterne og udstyret lever op til forordningens væsentlige sikkerhedskrav.

Medlemslandene forpligtes til at udpege en bemyndigende myndighed, som vil være ansvarlig for at vurdere, notificere og senere overvåge de bemyndigede organer. Bemyndigelsen af disse organer skal desuden meddeles Kommissionen og de øvrige medlemslande. Der må ikke være interessekonflikt mellem den bemyndigede myndighed og de bemyndigede organer.

De bemyndigede organer skal være et tredjepartsorgan og uafhængigt af den organisation eller det produkt, det vurderer. Organets medarbejdere må bl.a.

ikke udøve et erhverv eller andre aktiviteter, der har forbindelse til de produkter, som vurderes. Hvis et bemyndiget organ benytter sig af underentreprise, skal det sikre sig, at den pågældende virksomhed lever op til de samme krav, som stilles til det bemyndigede organ. Det bemyndigede organ er fortsat ansvarlig for alle de opgaver, der udføres.

Der fastsættes desuden en række kriterier for ansøgnings- og notifikationsprocedurer. Ansøgningen om notifikation afhænger overordnet af, om et bemyndiget organ er akkrediteret eller ej. Udgangspunktet vil fremadrettet være, at det bemyndigede organ skal have en akkreditering, da det i praksis vil være svært at blive bemyndiget uden en akkreditering.

I forordningen fastsættes regler om ændringer af notifikationer, som sker på baggrund af, at et bemyndiget organ ikke opfylder sine forpligtelser. Det er den bemyndigende myndighed, som foretager vurderingen og underretter Kommissionen og de øvrige medlemslande, hvis der sker ændringer. Kommissionens forpligtes desuden til at undersøge alle sager, hvor et bemyndiget organs kompetence betvivles, og om nødvendigt via gennemførelsesretsakter med rådgivningsprocedure pålægge det bemyndigende medlemsland at træffe de fornødne foranstaltninger.

De bemyndigede organer forpligtes til at underrette den bemyndigede myndighed om bl.a. tilfælde, hvor udstedelse af en EU-typeafprøvningsattest er blevet nægtet eller, hvor der er sket ændringer i notifikationen og forhold, der har indflydelse på omfanget af og betingelserne for notifikationen.

Kapitel 5: Udvalgsprocedure

I forordningen henvises til, at Kommissionen bistås af Udvalget for Gasapparater ved udøvelsen af delegerede retsakter. Kommissionen får beføjelse til ved delegerede retsakter at ændre indholdet og formen af medlemslandenes meddelelser om gaskvalitet. Hermed ønsker man at fremme, at der hurtigt kan tages hensyn til tekniske fremskridt, så de oplysninger, som medlemslandene skal give, hurtigt kan tage højde for ændringer i gaskvaliteten.

Kapitel 6: Overgangsbestemmelser og afsluttende bestemmelser

Det fremgår af forordningen, at medlemslandene selv fastsætter bestemmelser om sanktioner for de erhvervsdrivendes overtrædelse af forordningen. De indførte sanktioner skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

I forordningen fastsættes en overgangsbestemmelse, der fastslår, at medlemslandene skal anse gasapparater og udstyr for lovlige, der er gjort tilgængelige på markedet, inden forordningens foreslåede implementeringsfrist, og som er i overensstemmelse med gasapparatdirektivet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i henhold til TEUF art. 294. Europa-Parlamentets holdning til forslaget foreligger endnu

ikke. Forslaget forventes behandlet i Udvalget for Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO).

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Med forslaget tilføjes bestemmelser fra varepakkens afgørelse om fælles rammer for markedsføring af produkter, som indfører fælles bestemmelser og betingelser for markedsføring af produkter i EU. Samtidig er der tale om et valg af forordning som retsakt med henblik på at fremme en mere ensartet gennemførelse af bestemmelserne i alle medlemslandene og på den måde skabe bedre betingelser for den frie bevægelighed for gasapparater og udstyr på det indre marked.

Samme formål lader sig vanskeligt gennemføre ved national regulering, fordi foranstaltninger på nationalt plan er begrænset af medlemslandenes territoriale kompetencer.

Regeringen vurderer på det foreliggende grundlag, at nærhedsprincippet er overholdt, og at revisionen af direktivet bedst gennemføres ved en forordning. Det er i den forbindelse tillagt vægt, at forslaget udelukkende regulerer områder, som i forvejen er reguleret på EU-niveau.

6. Gældende dansk ret

Det eksisterende gasapparatdirektiv er implementeret ved gasloven (lov nr. 988 af 8. december 2003 med senere ændringer) og gasreglementet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vil medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning blandt andet som følge af, at området fremover reguleres ved en forordning i stedet for et direktiv. Forslaget vil medføre, at den danske implementering af gasapparatdirektivet skal ophæves. Det kan således få betydning for gasloven (lov nr. 988 af 8. december 2003 med senere ændringer) og dele af gasreglementet.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til forordningen om gasapparater har umiddelbart ingen væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

De samfundsøkonomiske konsekvenser undersøges nærmere.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget vurderes at have få administrative konsekvenser for erhvervslivet i forbindelse med omstilling til de nye forpligtelser, men på sigt medfører forslaget ikke væsentlige administrative konsekvenser.

10. Høring

Forslaget har været i høring i Specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål fra den 13. maj 2014 med svarfrist den 21. maj 2014.

Høringen er også sendt til Aalborg Forsyning, Brancheforeningen for biogas, Dansk Energibrancheforening, Dansk Fjernvarme, Dansk Gasteknisk Center, Dansk Industri, DS Håndværk og Industri, DONG Energy Gasdistribution A/S, Danmarks Tekniske Universitet, Energinet.dk, Forbrugerrådet Tænk, Force Technology, Foreningen af rådgivende ingeniører, Foreningen Danske Kraftvarmeværker, Foreningen for Danske Biogasanlæg, Frederiksberg Forsyning, HMN Naturgas I/S, Inspecta, Kosan Gas, Q8, Københavns Energi, Naturgas Fyn, Partnerskab for brint og brændselsceller, Primagaz Danmark A/S, Producers of Compressed Gases, PCG, Statiol A/S, Tekniq Installatørernes Organisation, Viking Gas A/S, Dansk Brand og Sikringsteknisk Institut.

Der er modtaget høringssvar fra Forbrugerrådet Tænk. Desuden har FSR – Danske Revisorer og Dansk Byggeri oplyst, at de ikke har bemærkninger.

Forbrugerrådet Tænk kan støtte, at gasapparatdirektivet erstattes af en forordning på området.

Forbrugerrådet Tænk peger på, at det er vigtigt at fastholde kravet om, at apparaterne skal ledsages af en udførlig installations- og vedligeholdelsesvejledning, og at apparaterne installeres af en kompetent person.

Forbrugerrådet peger endvidere på, at der i forordningens bilag I om rationel energiudnyttelse også skal fastsættes krav for emissioner (røggasser) såvel inde som ude.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De andre landes holdning foreligger endnu ikke.

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er overordnet positiv over for forslaget.

Det er vigtigt for regeringen, at det nuværende sikkerheds- og forbrugerbeskyttelsesniveau for gasapparater og udstyr fastholdes, idet der ikke må ske en forringelse af forbrugernes sikkerhed og sundhed på området. Regeringen finder det således positivt, at der med forslaget ikke ændres i substansen ved de bestemmelser, som allerede er medvirkende til det nuværende sikkerhedsniveau. Det gælder fx kravet om uvildig typegodkendelse hos et bemyndiget organ inden markedsføring samt de specifikke mærkningskrav om gastype og gastryk, som blandt andet er nødvendige for, at apparaterne og udstyret kan installeres korrekt og sikkert. Hermed tages der højde for med-

lemslandenes forskellige leveringsbetingelser for gas, herunder forskellig gaskvalitet, samt forskellige installationsbestemmelser.

Regeringen finder, at man bør se på muligheden for en udvidelse af anvendelsesområdet med henblik på at tage højde for den teknologiske udvikling og fastholde et højt sikkerhedsniveau for gasapparater i fremtiden. Den nuværende definition dækker ikke gasapparater, der anvendes til nedkøling eller nyere typer af gasapparater som fx ukrudtsbrændere, regulatorer og andet tilbehør til gasapparater som gasslager. Disse typer gasapparater er i stedet i dag omfattet af national regulering i de enkelte medlemslande. Eksempelvis er disse apparater som fx ukrudtsbrændere og regulatorer i Danmark omfattet af krav af hensyn til sikkerheden, der minder om gasapparatdirektivets såsom uvildig typegodkendelse. Regeringen finder, at det bør undersøges, om det ville være hensigtsmæssigt, at sådanne mindre gasapparater blev omfattet af forordningens anvendelsesområde af hensyn til varernes frie bevægelighed og et mere ensartet sikkerhedsniveau.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.